

CÁC KHÁI NIỆM

• Quản lý bộ nhớ là công việc của hệ điều hành với sự hỗ trợ của phần cứng, sắp xếp các process trong bộ nhớ sao cho hiệu quả.

Mục tiêu: Càng nhiều process vào bộ nhớ càng tốt.

• Trong hầu hết các hệ thống thì kernel sẽ chiếm một phần cố định trong bộ nhớ.

Ví dụ: RAM 8GB chỉ sử dụng được 7,88GB còn lại là của kernel.

Các yêu cầu đối với việc quản lý bộ nhớ:

- Cấp phát tài nguyên cho process
- Tái định vị
- Bảo vệ
- Chia sé
- Kết gán địa chỉ nhớ luận lý

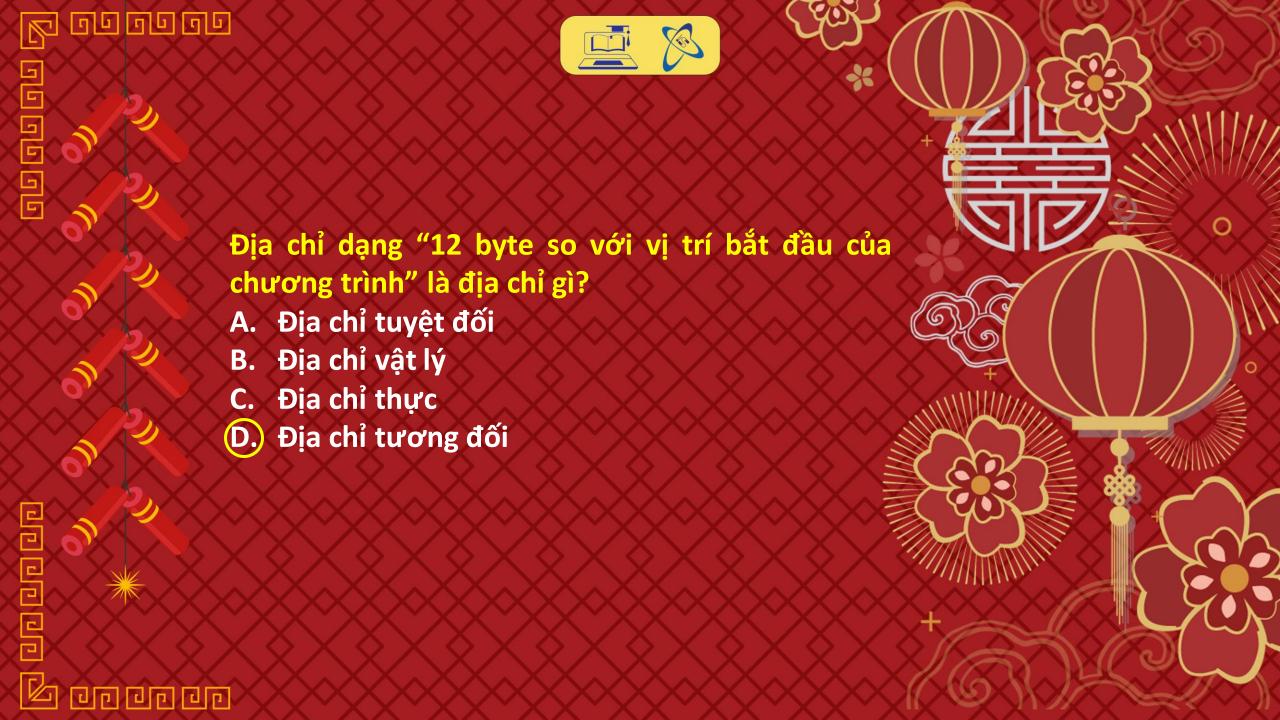

5

CÁC KIỂU ĐỊA CHỈ NHỚ

- 1. Địa chỉ luận lý (logical address/ vitual address địa chỉ ảo)
- Là vị trí nhớ được diễn tả trong một chương trình.
- *ĐCLL = ĐC page + ĐC offset.*
- Ngoài ra:
- Địa chỉ tuyệt đối (absolute address): Địa chỉ tương đương với địa chỉ thực.
- Địa chỉ tương đối (relative address): địa chỉ được biển diễn tương đối so với một vị trí xác định nào đó và không phụ thuộc vào vị trí thực của tiến trình trong bộ nhớ.

- 2. Địa chỉ vật lý (physical address địa chỉ thực):
- Là một vị trí thực trong bộ nhớ chính.
- *ĐCVL* = *ĐC frame* + *ĐC offset*.
- Để truy cập bộ nhớ, địa chỉ luận lý cần được biến đổi thành địa chỉ vật lý.

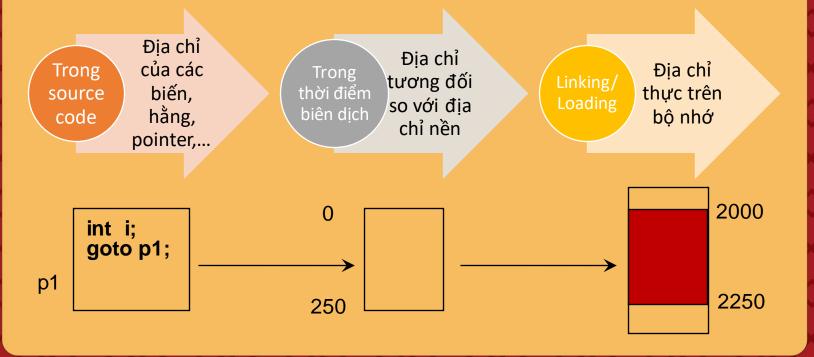

CHUYỂN ĐỔI ĐỊA CHỈ NHỚ

Là quá trình ánh xạ một địa chỉ từ không gian địa chỉ này sang không gian địa chỉ khác.

❖ Biểu diễn địa chỉ nhớ:

Địa chỉ lệnh và dữ liệu được chuyển đổi thành địa chỉ thực có thể xảy ra tại ba thời điểm khác nhau:

- Compile time: nếu biết trước địa chỉ bộ nhớ của chương trình thì có thể gán địa chỉ tuyệt đối lúc biên dịch.
- Load time: chuyển đổi địa chỉ luận lý thành địa chỉ thực dựa trên địa chỉ nền.
- Excution time: khi process di chuyển qua lại giữa các segment trong bộ nhớ.

MÔ HÌNH QUẢN LÝ BỘ NHỚ

- Một process phải được nạp hoàn toàn vào bộ nhớ thì mới được thực thi.
- Một số cơ chế quản lý bộ nhớ:
 - Phân chia cố định (fixed partitioning)
 - Phân chia động (dynamic partitioning)
 - Phân trang đơn giản (simple paging)

Kíc

HIỆN TƯỢNG PHÂN MẢNH BỘ NHỚ

1. Hiện tượng phân mảnh nội:

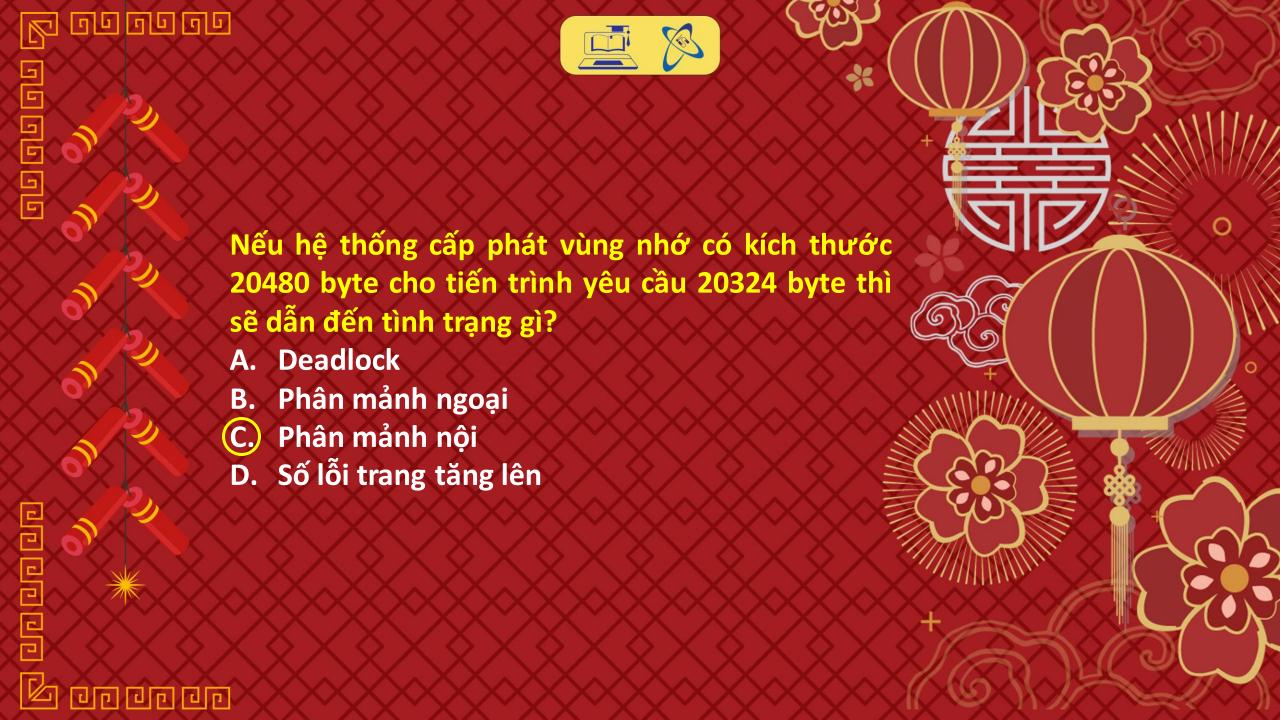
Kích thước vùng nhớ được cấp phát lớn hơn vùng nhớ yêu cầu.

=> Có thể sử dụng các chiến lược placement.

2. Hiện tượng phân mảnh ngoại:

Kích thước không gian bộ nhớ trống đủ thỏa mãn yêu cầu cấp phát, tuy nhiên không liên tục.

=> Có thể dùng cơ chế kết khối (compaction).

PHÂN CHIA CỐ ĐỊNH

- 1. Chiến lược placement với partition cùng kích thước:
- Còn partition trống=> nạp vào.
- Không còn partition trống
 => swap process đang bị blocked ra bộ nhớ phụ, nhường chỗ cho process mới.

2. Chiến lược placement với partition khác kích thước:

- Giải pháp 1: Sử dụng nhiều hàng đợi
 - Gán mỗi process vào partition nhỏ nhất phù hợp.
 - o **Ưu điểm:** Giảm thiểu phân mảnh nội
 - Nhược điểm: Có thể có hàng đợi trống và hàng đợi dày đặc.
- Giải pháp 2: Sử dụng 1 hàng đợi
 - Chỉ có một hàng đợi chung cho mọi partition.
 - => Chọn partition nhỏ nhất còn trống.

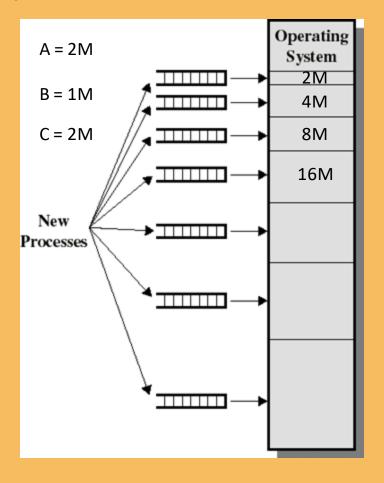

2. Chiến lược placement với partition khác kích thước:

- Giải pháp 1: Sử dụng nhiều hàng đợi
 - Gán mỗi process vào partition nhỏ nhất phù hợp.
 - O **Ưu điểm:** Giảm thiểu phân mảnh nội
 - Nhược điểm: Có thể có hàng đợi trống và hàng đợi dày đặc.
- Giải pháp 2: Sử dụng 1 hàng đợi
 - Chỉ có một hàng đợi chung cho mọi partition.
 - => Chọn partition nhỏ nhất còn trống.

96

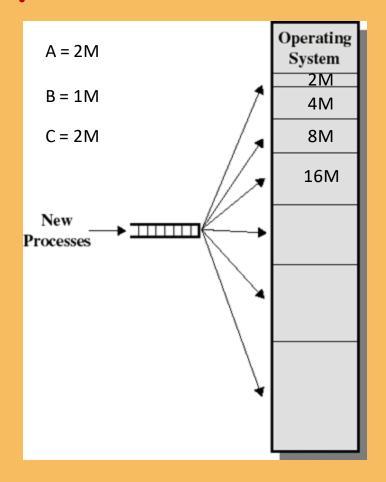

PHÂN CHIA CỐ ĐỊNH

2. Chiến lược placement với partition khác kích thước:

- Giải pháp 1: Sử dụng nhiều hàng đợi
 - Gán mỗi process vào partition nhỏ nhất phù hợp.
 - o **Ưu điểm:** Giảm thiểu phân mảnh nội
 - Nhược điểm: Có thể có hàng đợi trống và hàng đợi dày đặc.
- Giải pháp 2: Sử dụng 1 hàng đợi
 - Chỉ có một hàng đợi chung cho mọi partition.
 - => Chọn partition nhỏ nhất còn trống.

96

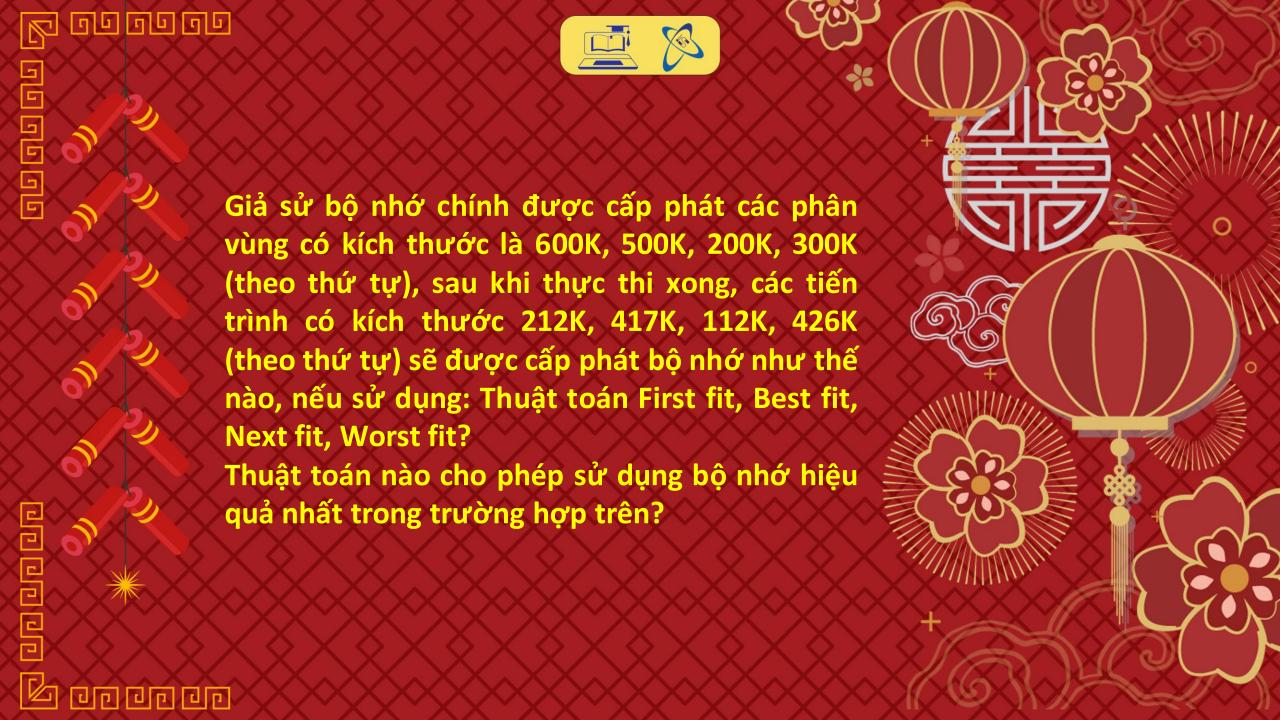
PHÂN CHIA ĐỘNG

Chiến lược placement (giảm chi phí compaction):

- Best-fit: chọn khối nhớ trống phù hợp nhỏ nhất.
- First-fit: chọn khối nhớ trống phù hợp đầu tiên kể từ đầu bộ nhớ.
- Next-fit: Chọn khối nhớ trống phù hợp đầu tiên kể từ vị trí cấp phát cuối cùng.
- Worst-fit: chọn khối nhớ trống lớn nhất.

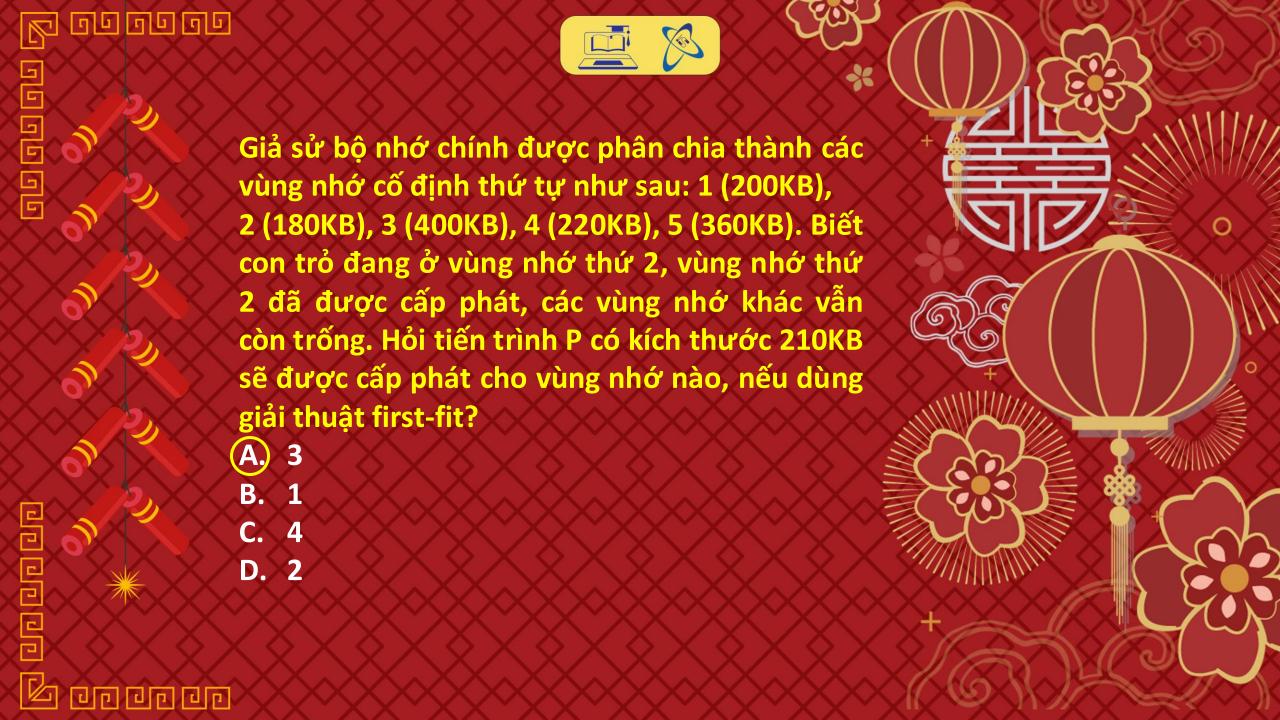

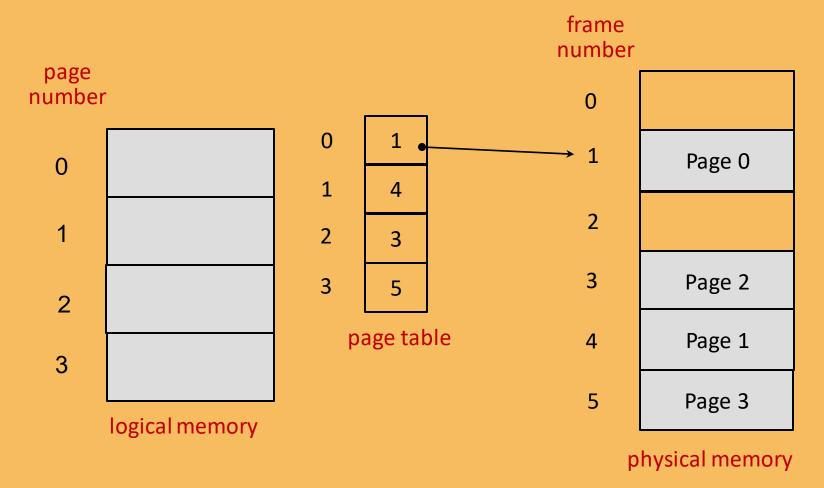

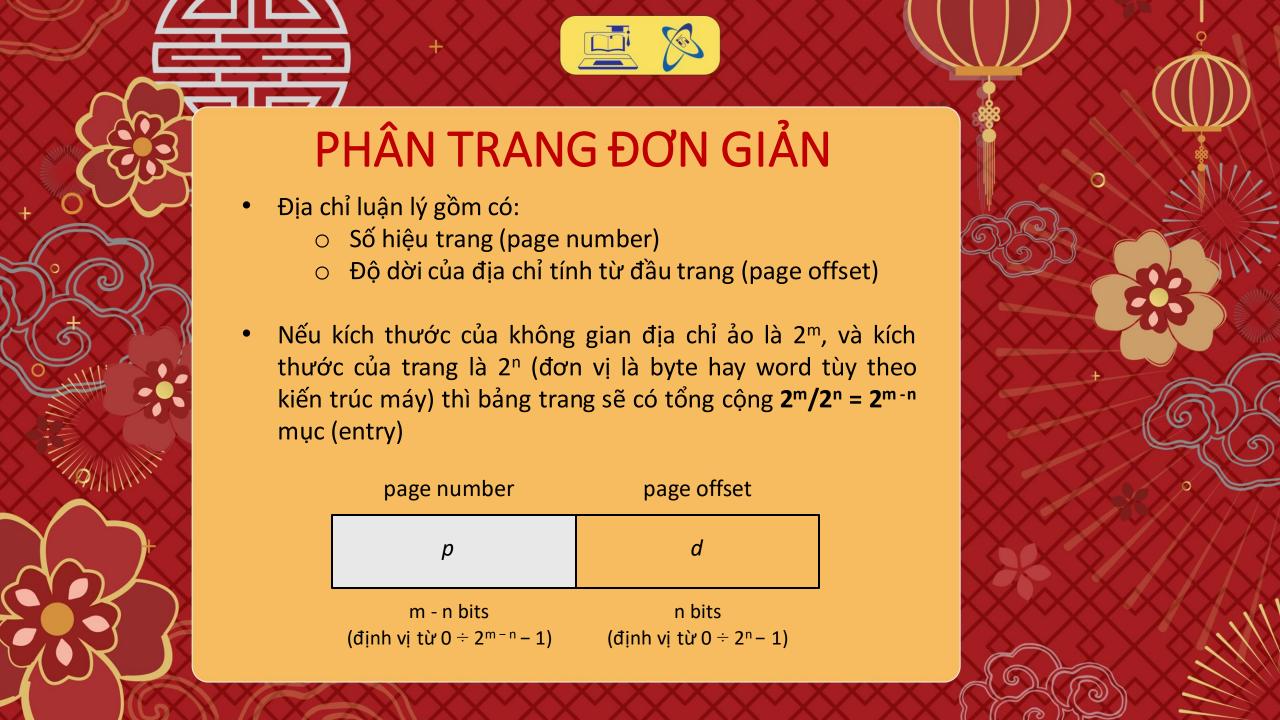
والمراوات المراوات

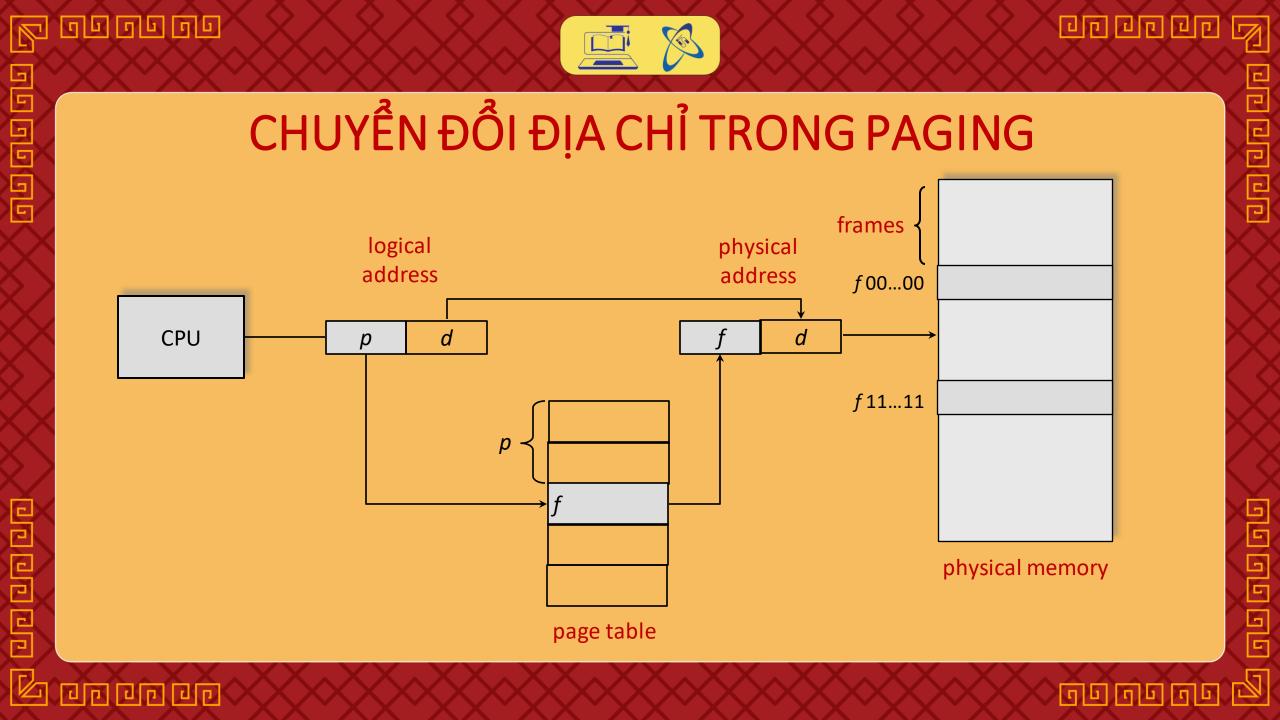
9000000

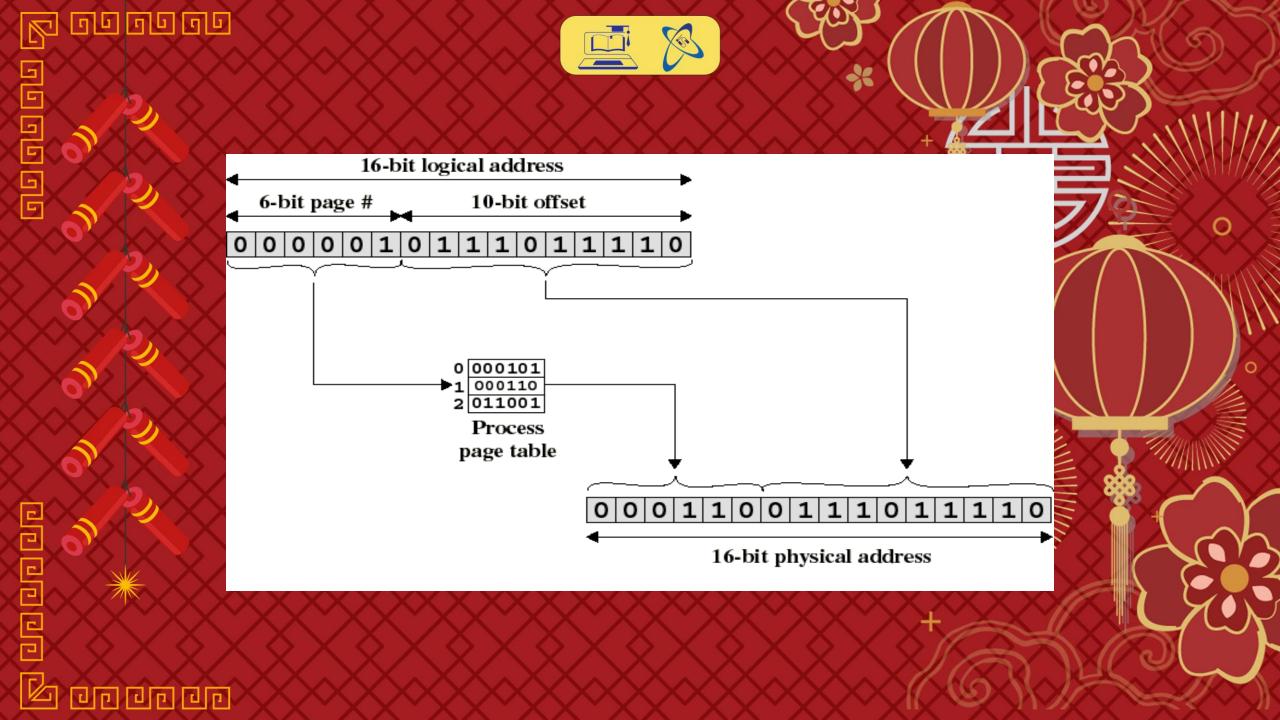
CHUYỂN ĐỔI ĐỊA CHỈ TRONG PAGING

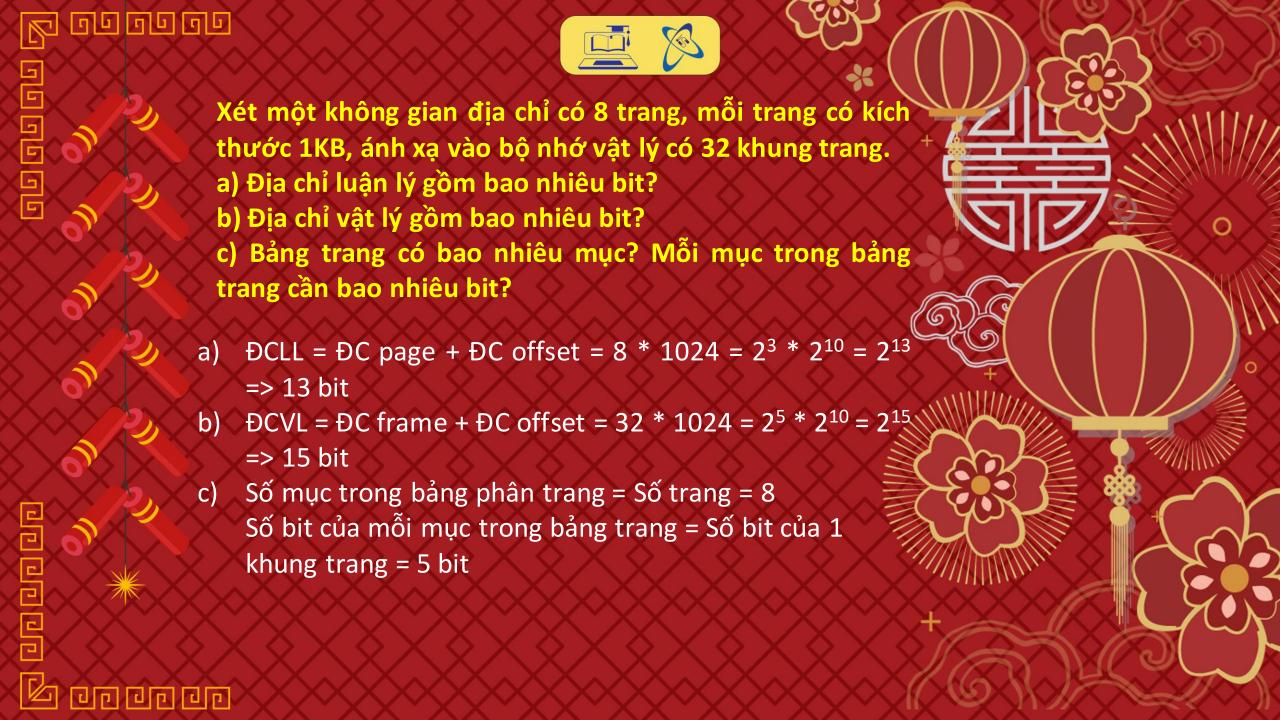

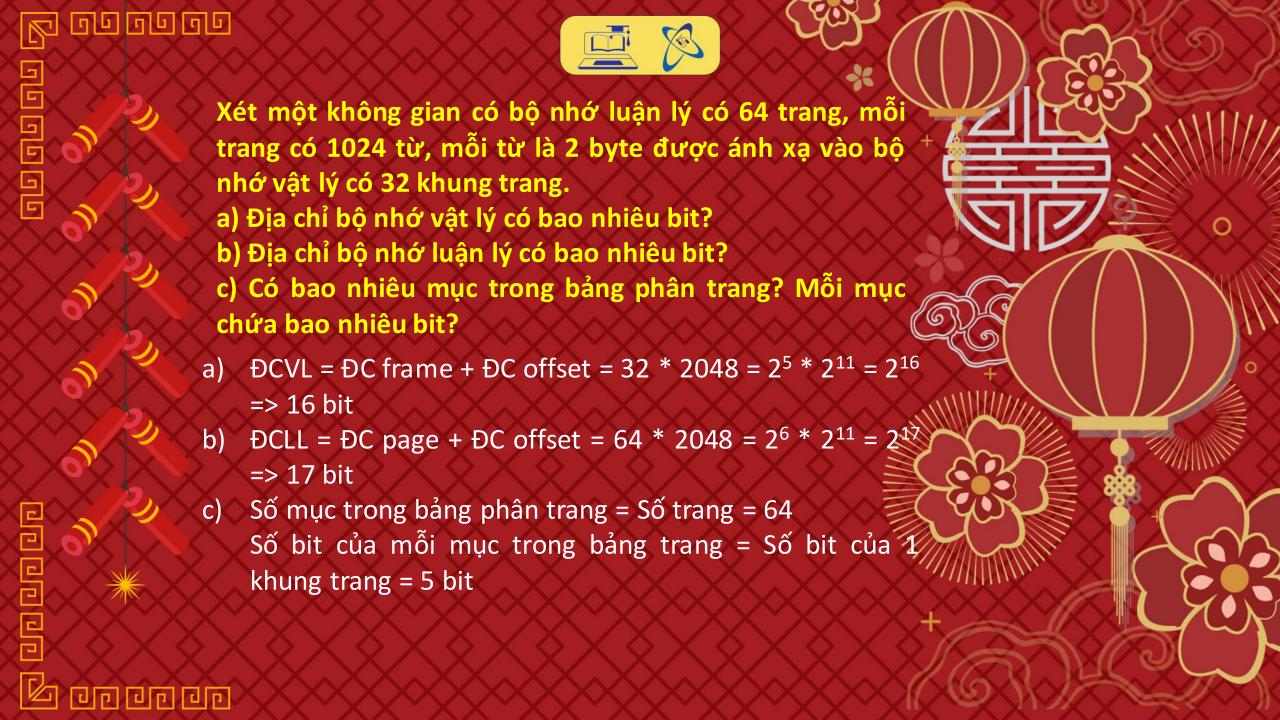
ما مام مام

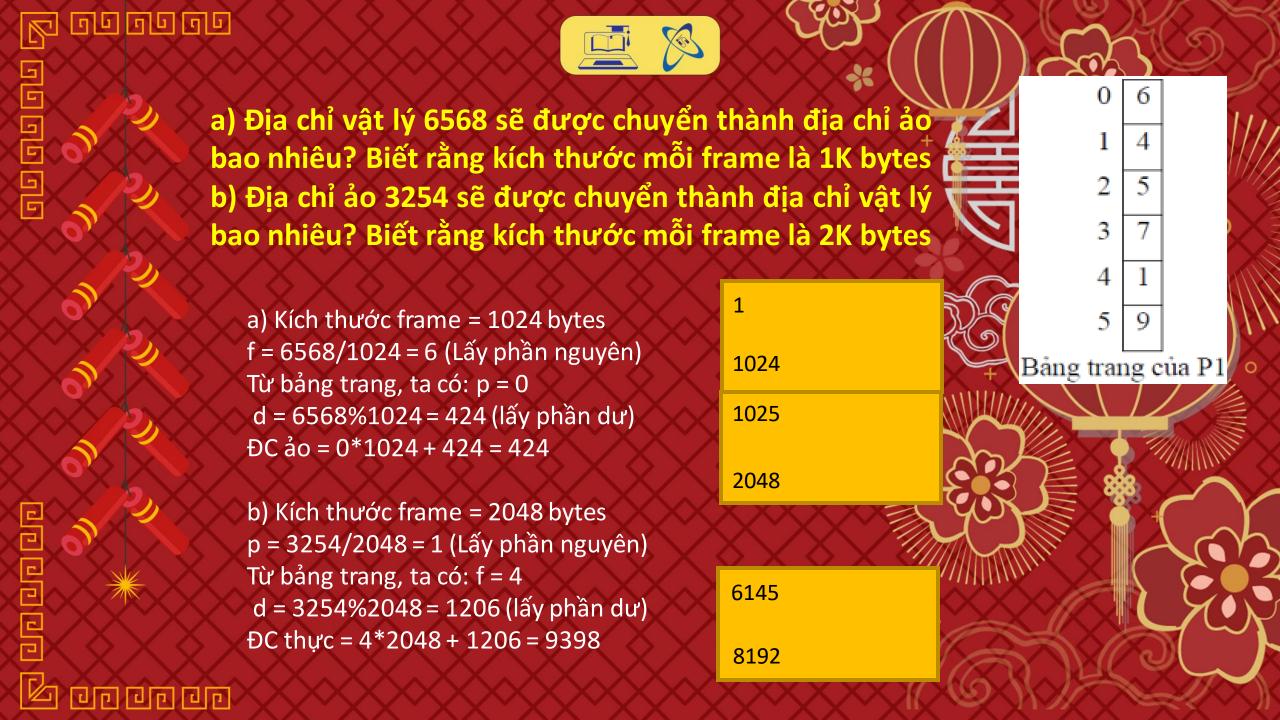

CÀI ĐẶT BẢNG TRANG

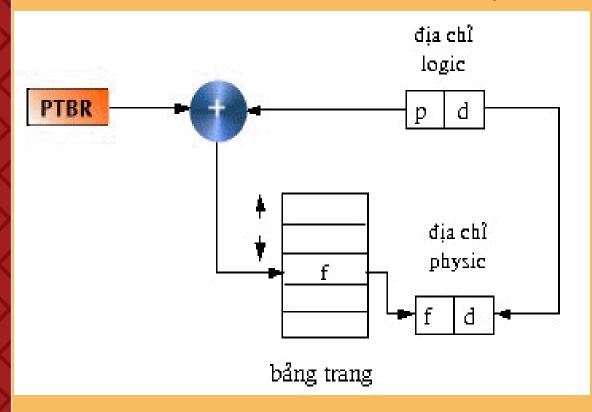
- Bảng phân trang được lưu trữ trong bộ nhớ chính
 - Mỗi process được hệ điều hành cấp một bảng phân trang.
 - Thanh ghi page-table base (PTBR) trỏ đến bảng phân trang.
 - Thanh ghi page-table length (PTLR) biểu thị kích thước của bảng phân trang (có thể dùng trong cơ chế bảo vệ bộ nhớ).

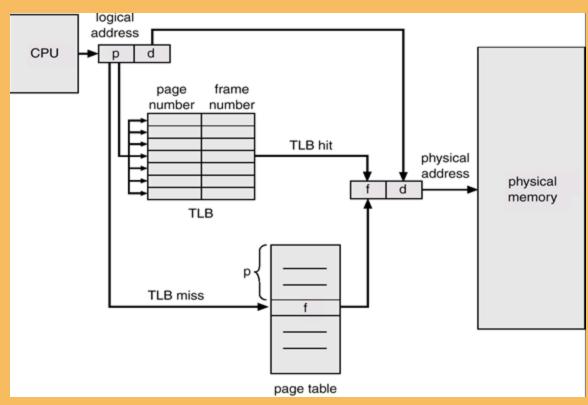
• Có hai cách cài đặt là PTBR và TLB.

CÀI ĐẶT BẢNG TRANG

Dùng thanh ghi PTBR

Dùng TLB

ما مام مام

नगनगनग

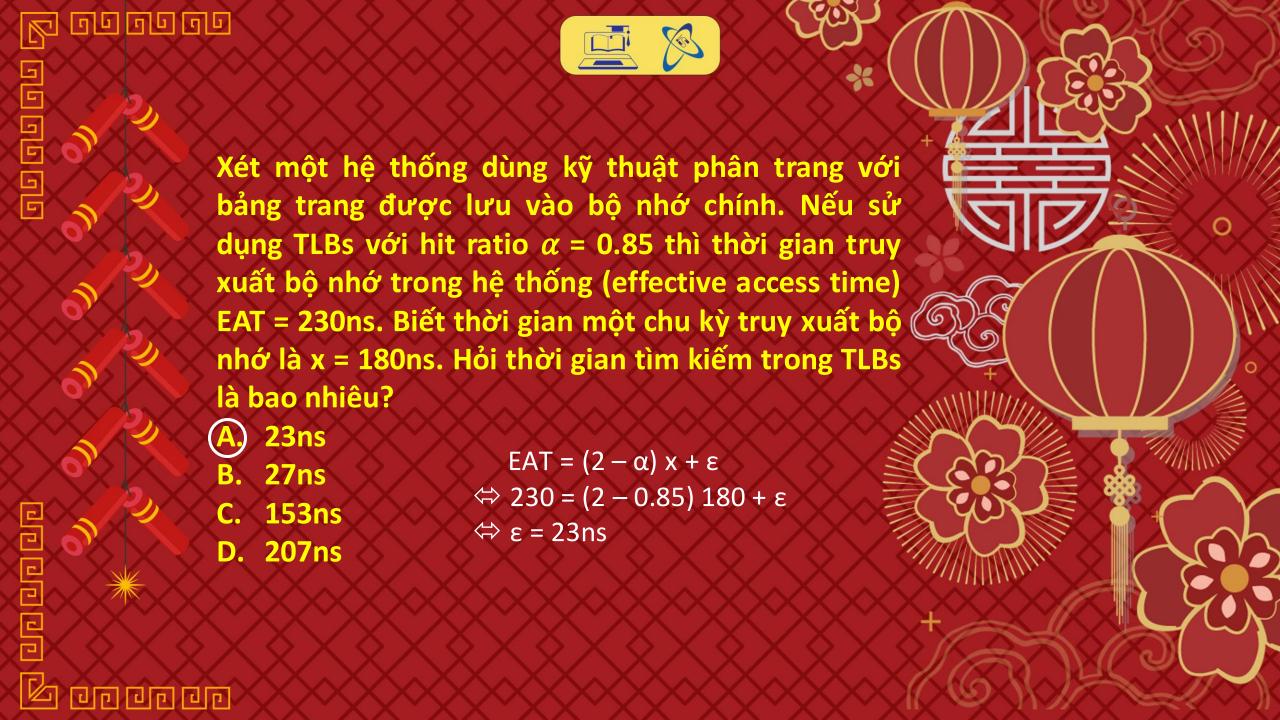
TRANSLATION LOOK-ASIDE BUFFERS (TLBS)

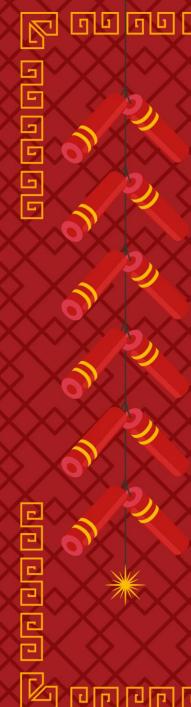
- Thời gian truy xuất hiệu dụng (Effective Access Time
 EAT)
 - Thời gian tìm kiếm trong TLB: ε
 - Thời gian truy xuất bộ nhớ: x
 - Hit ratio: α
- Thời gian cần thiết để có được chỉ số frame:
 - O Khi chỉ số trang có trong TLB (hit): ε + x
 - O Khi chỉ số trang không có trong TLB (miss): ε + x + x

$$EAT = (\varepsilon + x) \alpha + (\varepsilon + 2x)(1 - \alpha) = (2 - \alpha) x + \varepsilon$$

Xét một hệ thống sử dụng kỹ thuật phân trang, với bảng trang được lưu trữ trong bộ nhớ chính.

- a. Nếu thời gian cho một lần truy xuất bộ nhớ bình thường là 200ns thì mất bao nhiều thời gian cho một thao tác truy xuất bộ nhớ trong hệ thống này?
- b. Nếu sử dụng TLBs với hit-ratio là 75%, thời gian để tìm trong TLBs xem như bằng 0, tính thời gian truy xuất bộ nhớ trong hệ thống.
 - a) Một lần truy xuất bộ nhớ bình thường là 200ns.
 Một thao tác thực hiện 2 lần truy xuất.
 Vậy thời gian là 2*200 = 400ns.
 - b) EAT = $(2 \alpha) x + \epsilon$ = (2 - 0.75) 200 + 0= 250ns

Việc bảo vệ bộ nhớ được hiện thực bằng cách gắn với frame các bit bảo vệ (proctection bits) được giữ trong bảng phân trang. Các biến này được biểu diễn: read -only, read-write, execute-only.

CƠ CHẾ HOÁN VỊ (SWAPPING)

Một process có thể tạm thời bị swap ra khỏi bộ nhớ chính và lưu trên một hệ thống lưu trữ phụ. Sau đó, process có thể được nạp lại vào bộ nhớ để tiếp tục quá trình thực thi.

TỔNG QUAN BỘ NHỚ ẢO

Bộ nhớ ảo (virtual memory): Bộ nhớ ảo là một kỹ thuật cho phép xử lý một tiến trình không được nạp toàn bộ vào bộ nhớ vật lý.

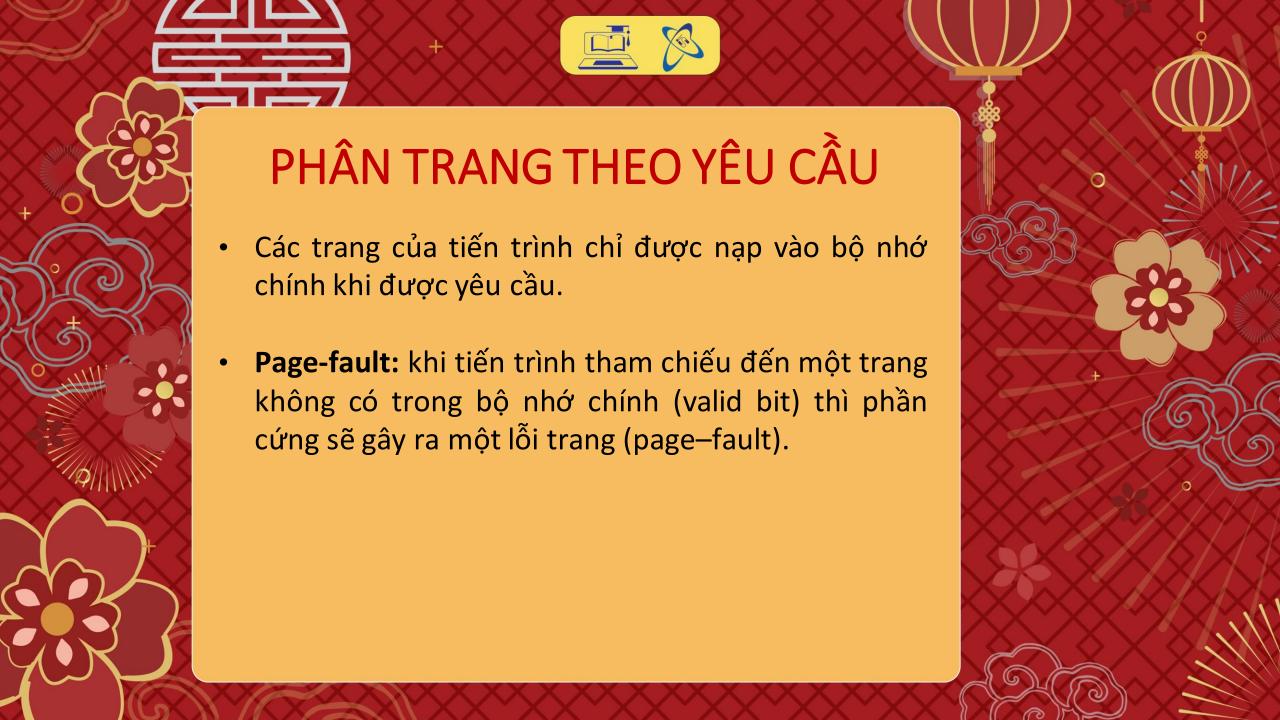
Ưu điểm của bộ nhớ ảo:

- Số lượng process trong bộ nhớ nhiều hơn.
- Một process có thể thực thi ngay cả khi kích thước của nó lớn hơn bộ nhớ thực.
- Giảm nhẹ công việc của lập trình viên.

Có hai kỹ thuật cài đặt bộ nhớ ảo:

- Phân trang theo yêu cầu (Demand Paging)
- Phân đoạn theo yêu cầu (Demand Segmentation)

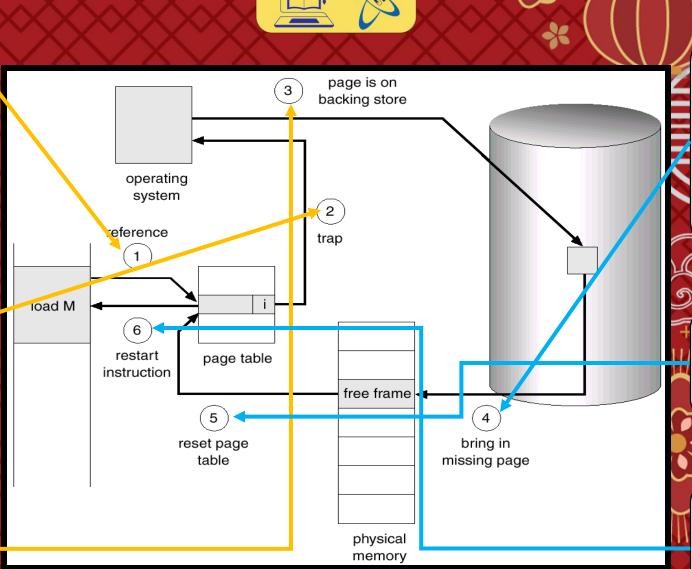

مو مو مو

1. Chương trình tham chiếu đến một trang không có trong bộ nhớ chính.

2. Phần cứng sẽ gây ra một ngắt (page-fault trap) khởi động dịch vụ page-fault service routine (PFSR) của Hệ điều hành

3. Trang mà chương trình cần đang nằm trên bộ nhớ thứ cấp (bộ nhớ tạm, đĩa,...)

Các bước xử lý lỗi trang

6. Khởi động lại process khi đã có nội dung page mà nó yêu cầu.

4. Tìm một frame trống và load trang vào frame trống ấy.
- Hoặc sử dụng các giải thuật thay thế trang (FIFO, LRU,

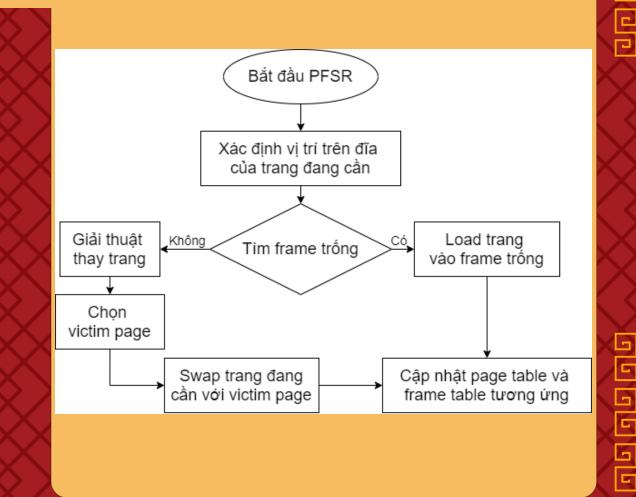
OPT).

5. Cập nhật lại page table và frame table tương ứng.

PAGE-FAULT SERVICE ROUTINE (PFSR)

- process về trạng Chuyển blocked
- Phát ra một yêu cầu đọc đĩa để nạp trang được tham chiếu vào một frame trống; trong khi đợi I/O, một process khác được cấp CPU để thực thi.
- Sau khi I/O hoàn tất, đĩa gây ra một ngắt đến hệ điều hành; PFSR cập nhật page table và chuyển process về trạng thái ready.

GIẢI THUẬT THAY TRANG

9000000

Dữ liệu cần biết:

- Số khung trang
- Tình trạng ban đầu
- Chuỗi tham chiếu

Nghịch lý Belady: số page fault tăng mặc dù tiến trình đã được cấp nhiều frame hơn.

	LRU	FIFO	OPT
Chọn trang	Trang ít được tham chiếu nhất		Trang sẽ được tham chiếu trễ nhất trong tương lai
Nhược điểm	Đòi hỏi sự trợ giúp từ phần cứng để sắp xếp thứ tự các trang theo thời điểm tham chiếu	nhưng dễ mắc phải nghịch lý	Khó hiện thực vì không thể dự đoán chính xác thời điểm một trang được tham chiếu

XXX

VẤN ĐỀ CẤP PHÁT FRAMES

Chiến lược cấp phát tĩnh (fixed-allocation)

Số frame cấp cho mỗi process không đổi, được xác định vào thời điểm loading và có thể tùy thuộc vào từng ứng dụng (kích thước của nó,...)

Chiến lược cấp phát động (variable-allocation)

- Số frame cấp cho mỗi process có thể thay đổi trong khi nó chạy
 - Nếu tỷ lệ page-fault cao ⇒ cấp thêm frame
 - Nếu tỷ lệ page-fault thấp ⇒ giảm bớt frame
- OS phải mất chi phí để ước định các process

